

Pollenanalytisk undersøgelse af profil fra Peder Oxe Allé, Hillerød

af

Bent Aaby

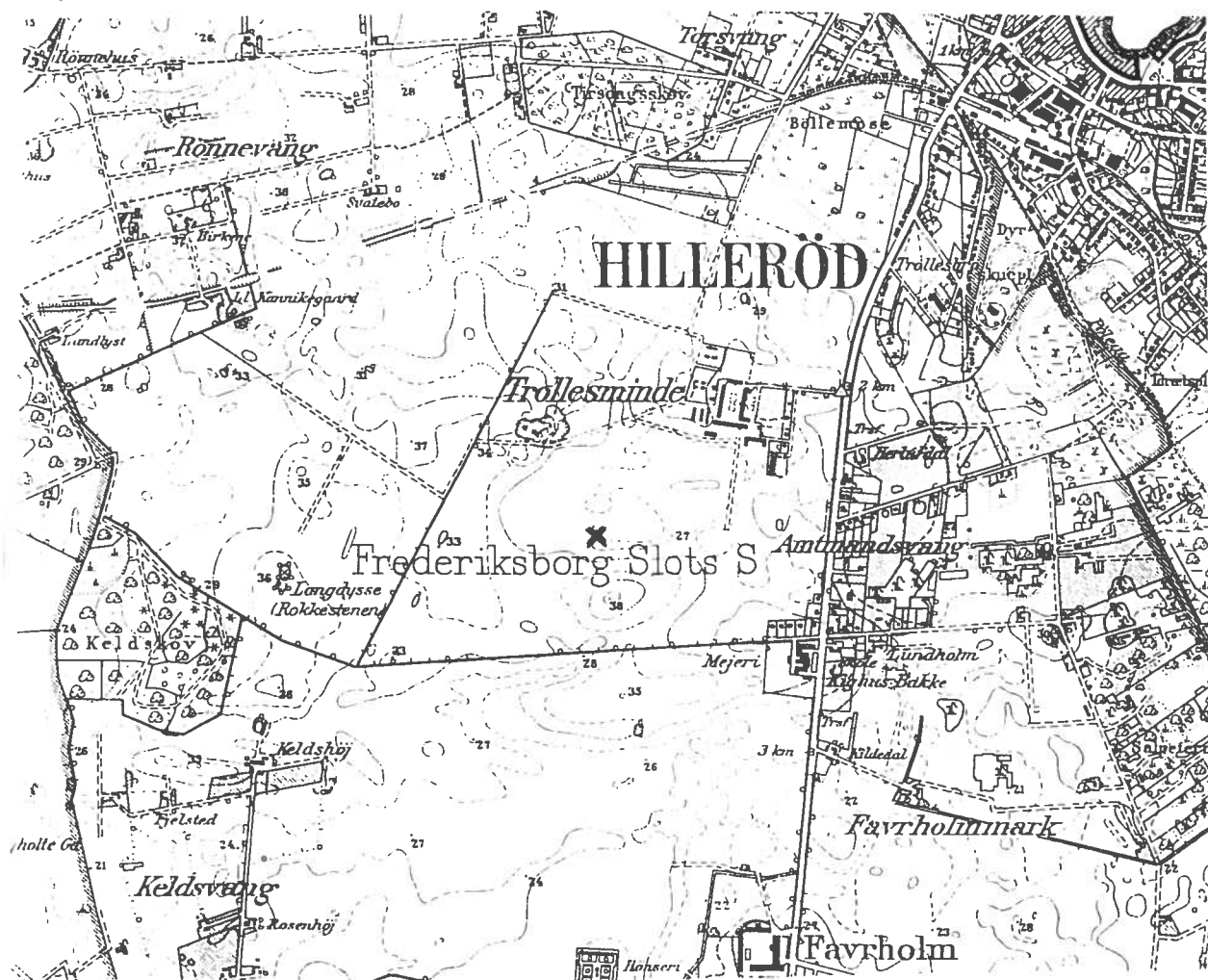

Pollenanalytisk undersøgelse ved Peder Oxø Alle, Hillerød

af Bent Aaby

Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser har den 25. januar 1999 foretaget en besigtigelse af en arkæologisk udgravning ved Peder Oxø Alle, Hillerød i samarbejde med Nordsjællands Folkemuseum. Udgravningen har j. Nr. A801, Frederiksborgs sogn, Lyng-Frederiksborg herred, Frederiksborg amt (Fig. 1.).

Udgravningsleder Claus Nybo orienterede om udgravningen og dens foreløbige resultater. Der er påvist en række stolpehuller, samt strukturer, der er fremkommet efter fjernelse af store sten. Hertil er knyttet nogle mørke lag. Disse strukturer menes at stamme fra en overpløjet langhøj fra yngre stenalderes tragtbægerkultur. I det samme område er der fundet en del middelalderligt bygnings- og genstandsmateriale, som menes at stamme fra landsbyen Egespur, som blev nedlagt i midten af 1500-tallet i forbindelse med anvendelse af arealet til kongelige hestevange under Frederiksborg Slot.

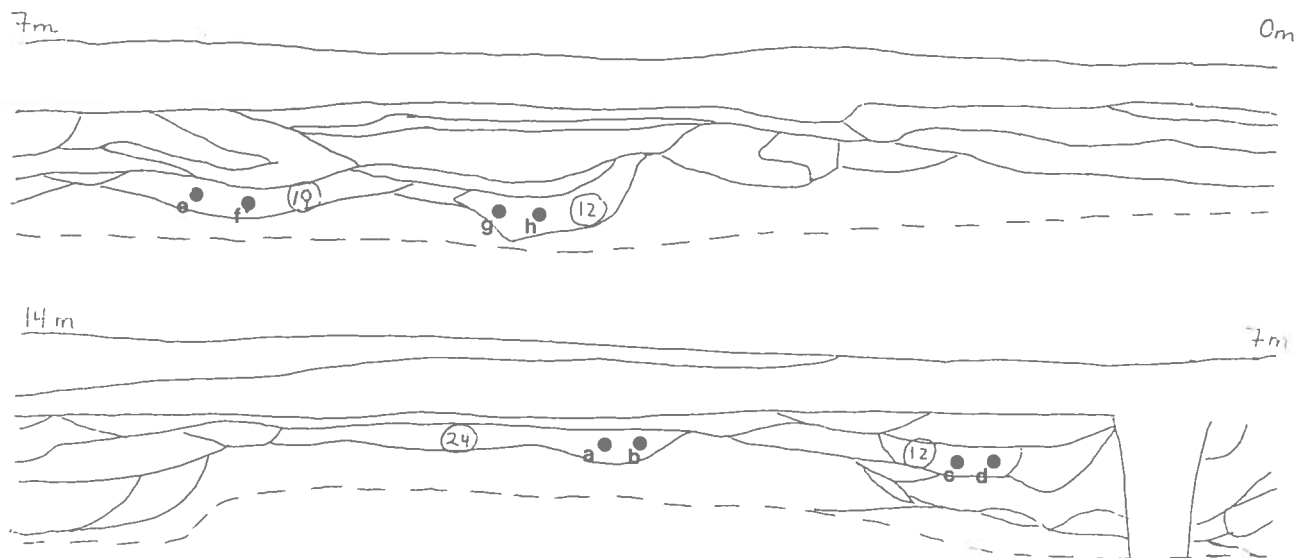
Figur 1. Kort over del af Hillerød med angivelse af undersøgelseslokaliteten. Målestok 1: 20.000

Spørgsmålet fra arkæologisk side er, om de mørke lag med et tilsyneladende stort indhold af organisk materiale er neolitisk eller de stammer fra middelalderen.

Til belysning af dette spørgsmål er der udtaget i alt 8 pollenprøver. Prøvernes lokalisering fremgår af profiltegning fra felt III, vestprofil (Fig.2.).

Prøve nr. M 60848 (a)	fra lag 24
Prøve nr. M 60849 (b)	-----//-----
Prøve nr. M 60850 (c)	fra lag 12
Prøve nr. M 60851 (d)	-----//-----
Prøve nr. M 60852 (e)	fra lag 19
Prøve nr. M 60853 (f)	-----//-----
Prøve nr. M 60854 (g)	fra lag 12
Prøve nr. M 60855 (h)	-----//-----

PEDER OXES ALLÉ
Vestprofil, felt 3.

Figur 2. Prøvelokalisering med angivelse af enkelte lagnumre. Prøvebetegnelse refererer til ovenstående liste

Prøvernes materialesammensætning er meget ens og består af gråsort-sortagtig, fedtet humusholdigt sand med enkelte gruspartikler.

Prøverne er forbehandlet med henblik på fremstilling af præparater til pollenanalytisk undersøgelse.

Fossilindholdet er som følger, idet der er fremstillet 2 præparater af hver prøve:

Prøve nr. M 60-	848	849	850	851	852	853	854	855	I alt
El, <i>Alnus</i>					1			2	3
Birk, <i>Betula</i>			1					4	5
Hassel, <i>Corylus</i>		1	3		1		1	26	32
Eg, <i>Quercus</i>	1		1					3	5
Lind, <i>Tilia</i>	2							2	4
Byg-type, <i>Hordeum</i> -t		1							1
Vildgræs, Poaceae								4	4
Lancet Vejbred, <i>Plantago lanceolata</i>								1	1
Bynke, <i>Artemisia</i>								1	1
Brandbæger-type, <i>Senesio</i> -t.								1	1
Mælkebøtte-type, <i>Taraxacum</i> -t.	3	1	3			2		3	12
Spore?	5	13	5	5	4	4	3	2	41
Trækulstøv	++	++	++	++	++	++	++	++	++

++ angiver mange fund

Som det fremgår af tabellen, er der kun fundet ganske få pollen, og kun i prøve M 60855 blev der fundet en del pollen. Pollenindholdet i de enkelte prøver er for spinkelt til en tolkning af vegetationssammensætning og aldersangivelse.

Eneste fællestræk er forekomst af en karakteristisk spore, som er ukendt. Muligvis stammer den fra en svamp.

Prøve M 60855 indeholder et korroderet pollen af Lancet Vejbred og pollenspektret domineres af hassel. Dateringsmæssigt må det antages, at prøven reflekterer en kulturpåvirket vegetation, som er fra neolitikum eller yngre. De øvrige pollenspektre understøtter den fordeling af pollentyper, der findes i prøve M 60855. Der er således intet der taler imod arkæologernes antagelse af, at de undersøgte lag er samtidige.

Antages en samtidighed, er det mest sandsynligt, at lagene er dannet før rug, rødknæ, kornblomst og boghvede blev almindelige, idet disse pollentyper ikke er påvist. Disse

pollentyper er typiske for middelalderens pollenspektre. Der er heller ikke fundet pollen fra bøg. Dette træ blev almindelig udbredt i yngre bronzealder i Hillerød-området, og har været det siden. Det er derfor mest sandsynligt at prøven er ældre end denne kulturperiode. Det samlede billede af de undersøgte pollenprøver tyder derfor på, at laget er dannet i perioden 4000-1000 f.Kr. En nærmere datering er ikke mulig. Det må her understreges, at den angivne datering er meget usikker.

Sammenholdes de arkæologiske informationer med de pollenanalytiske undersøgelser, er der intet der taler imod, at det undersøgte anlæg er fra yngre stenalder.

De mikroskopiske undersøgelser viser, at prøverne indeholdt meget trækulstøv, ligesom der var lidt findelt plantemateriale. Det stammer antagelig fra bregner. Kulstøvet og det mørke plantemateriale har givet laget den mørke farve.

Blandt de undersøgte pollen var der 1 bynke, 1 lind, 20 hassel og 2 birk, der var ret tykvæggede. Disse pollen har været udsat for opvarmning, hvorfor deres væg er svulmet op ('brændte pollen'). Opvarmningen kan være sket i forbindelse med svedjebrending eller i forbindelse med anvendelse af ild på bopladsen.

De indsamlede jordprøver opbevares på Nationalmuseet.